

DOI: 10.5281/zenodo.3813202
UDC: 336.647; 336.648; 658.152
JEL: G32

THE PREREQUISITES FOR IMPROVING THE EFFICIENCY OF FINANCIAL RESOURCES MANAGEMENT OF THE ENTERPRISE

ПЕРЕДУМОВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Lidiya I. Telishevskaya, PhD in Economics, Associate Professor
Kharkiv National University of Civil Engineering and Architecture, Kharkiv, Ukraine
ORCID: 0000-0002-7661-9198
Email: telishevskayalidiya@gmail.com

Kateryna B. Hranko
Kharkiv National University of Civil Engineering and Architecture, Kharkiv, Ukraine
ORCID: 0000-0003-1202-7334
Email: Granko.k.b@gmail.com
Received 12.08.2019

Телишевська Л.І., Гранько К.Б. Передумови підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства. Науково-методична стаття.

Досліджено теоретичні аспекти управління фінансовими ресурсами підприємства. Узагальнено поняття фінансових ресурсів, їх роль і значення для підприємства. Проаналізовано прийоми, що сприяють більш глибокому обґрунтуванню управлінських рішень щодо формування і використання фінансових ресурсів. З огляду на те, що ефективність управління фінансовими ресурсами значною мірою залежить від вартості залучення позикового капіталу. В роботі проаналізовано залежність сплати за кредит від рентабельності власного капіталу: ця залежність тим більша, чим нижча рентабельність власного капіталу. Встановлено, що структура капіталу буде оптимальною, коли приріст чистої рентабельності власного капіталу та ефект фінансового левериджу будуть максимальними. Розглянуто прогресивні, відмінні від традиційних, методичні підходи до управління фінансовими ресурсами підприємства.

Ключові слова: ресурси, фінансові ресурси, ефективність, ефект фінансового левериджу, традиційні і прогресивні методи управління, відсоток за кредит.

Telishevskaya L.I., Hranko K.B. The prerequisites for improving the efficiency of financial resources management of the enterprise. Scientific and methodical article.

The theoretical aspects of enterprise financial resources management was investigate. Generalized the concept of financial resources, their role and significance for the enterprise. Analyzed the techniques that contribute to a deeper substantiation of managerial decisions on the formation and applying of financial resources. The effectiveness of financial resources management largely depends on the cost of borrowing capital. In the article was made analysis the dependence of credit payments on the profitability of equity: this dependence is the greater, then lower the return of equity. It has been established that the capital structure will be optimal when the increase in net return on equity and the effect of financial leverage will be maximum. Reviewed the progressive, different from traditional, methodological approaches to managing the financial resources of an enterprise.

Keywords: resources, financial resources, efficiency, effect of financial leverage, traditional and progressive management methods, loan interest rate.

Фінансові ресурси є важливим фактором успішної діяльності підприємства. Від наявності, досконалості структури, вигідності залучення і використання яких залежить фінансова стійкість підприємства, ефективність діяльності та можливість його розвитку. Інтеграція економіки України в світову економіку можлива не тільки за умови її розвитку, а і підвищення ефективності використання наявних фінансових ресурсів. Щоб ефективно їх позичати і розпоряджатись ними, повинна розроблятися фінансова політика, спрямована на вигідне залучення фінансових ресурсів із певних джерел і одночасно їх раціональне цільове використання. Останнє можливо за прийняття топ-менеджментом підприємства глибоко обґрунтованих управлінських рішень щодо господарської діяльності, включаючи фінансову. За підсумком, це в цілому забезпечить високу ефективність використання як наявних, так і додаткових засобів та грошових коштів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідженнями цієї теми займалися багато вітчизняних і зарубіжних вчених, зокрема М.М. Бердар [1], І.О. Бланк [2], О.П. Близнюк, А.П. Горпиченко [3], О.С. Богма [4], Д. В. Ванькович [5], В.В. Глушенко, В.Г. Новиков, М.Я. Коробов [6], Т.Ф. Григораш, Я.Я. Губенко, К. В. Панич [7], О.Є Гудзь [8], С.Д. Джерелейко [9], І.А. Козачок [10], О.Ю. Леось, І.С. Коваль [11], О. Г. Малій [12], І.В. Рудченко [13], О.М. Філімоненков [14], Н.В. Хрущ [15], А.В. Чупіс [16] та інші. Проводячи аналіз публікацій щодо питань сутності та управління фінансовими ресурсами, слід відмітити їх збільшення, що підтверджує актуальність обраної теми дослідження.

Виділення не вирішених раніше проблем загальної частини

До тепер відсутня єдина точка зору щодо поняття фінансових ресурсів. Незважаючи на те, що багато вчених приділили увагу дослідженням щодо методичних підходів до визначення ефективності фінансових ресурсів і сутності окремих показників ефективності, ця проблема залишається неповністю вирішеною відносно ефективності функціонування наявних фінансових ресурсів і тих, що додатково залучаються як інвестиційні ресурси.

Метою статті є розкриття сутності фінансових ресурсів підприємства, обґрунтування їх значущості, рівня прийнятного проценту за кредит, методичних підходів до управління фінансовими ресурсами щодо додаткових можливостей збільшення обсягів власного капіталу підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження

Для оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства, необхідно уточнити підходи до їх визначення. З цією метою проаналізовано широке коло робіт вітчизняних науковців, таких як М.М. Бердар [1], О.С. Богма [4], Д.В. Ванькович [5], Т.Ф. Григораш, Я.Я. Губенко, К.В. Панич [7], О.Ю. Леось, І.С. Коваль [11] та інших. Проведений аналіз дозволив виокремити ключові особливості фінансових ресурсів, під ними розуміють кошти, грошові кошти та фінансові активи, які перебувають у розпорядженні підприємства. Лише О.С. Гудзь [8] відмічає, що основною складовою фінансових ресурсів є «сукупність усіх високоліквідних наявних активів», що вказує на можливість трансформації активу в ресурс, тобто поняття фінансового ресурсу ширше поняття активу. Їх призначення полягає у здійсненні певних витрат для забезпечення безперервності розширеного відтворення [6, 8], виконанні фінансових зобов'язань [8, 10], здійсненні виробничо-фінансової діяльності [13, 14]. І.В. Рудченко [13] та О.М. Філімоненков [14] визначають основну мету управління фінансовими ресурсами, яка полягає в отриманні доходів та прибутку.

Таким чином, резюмуючи вищевикладене, під фінансовими ресурсами будемо розуміти сукупність усіх наявних високоліквідних активів та коштів, які знаходяться у розпорядженні підприємства, призначені для забезпечення безперервності розширеного відтворення та виконання зобов'язань з метою отримання прибутку.

Підсумовуючи різні підходи до визначення сутності поняття фінансових ресурсів таких вчених як, можна класифікувати фінансові ресурси за різними етапами діяльності підприємств.

Не вдаючись у подробиці часу, джерела надходження і інші характеристики, можна погодитись, що фінансові ресурси – це сукупність усіх грошових ресурсів, які були сформовані при створенні суб'єкта господарювання та надійшли на підприємство за певний період діяльності, а саме, це власні і позичені кошти, які знаходяться у розпорядженні підприємства, тобто всі наявні активи – оборотні та необоротні [7].

Головним об'єктом дослідження фінансів підприємства є фінансові ресурси і капітал. Капітал виступає як перетворена частина фінансових ресурсів. Відмінність між фінансовими ресурсами і капіталом полягає у тому, що в будь-який момент часу, фінансові ресурси більші або дорівнюють капіталу. Цю різницю неможливо виявити, бо у фінансовій звітності представлені не фінансові ресурси як такі, а їх перетворені форми – зобов'язання і капітал (рис. 1).

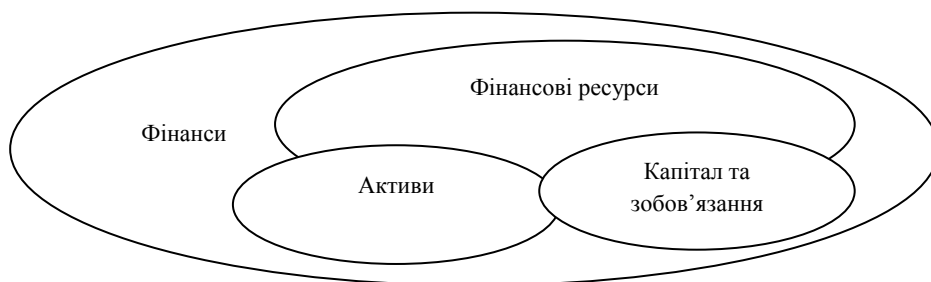

Рис. 1 Уявлення про взаємозв'язок фінансів, фінансових ресурсів, капіталу та активів
Джерело: складено авторами за матеріалами [18]

Систематизована класифікація фінансових ресурсів з погляду різноманітності джерел їх формування наступна [3]: під час заснування підприємства, за рахунок власних та притриманих до них коштів, мобілізації на фінансовому ринку, надходження у порядку розподілу грошових коштів від діяльності.

Функціонування ринкової економічної системи в Україні можливе за умови підвищення ефективності використання фінансових ресурсів [7]. Проте, фінансові ресурси для вітчизняних підприємств продовжують бути найбільш дефіцитним ресурсом, нестача якого гальмує загальний розвиток, не забезпечуючи доступ до потрібних земельних, матеріальних, трудових, інтелектуальних і інших складових ресурсного потенціалу підприємства [4]. Звідси випливає, що спроможність вітчизняних підприємств не тільки досягти успіху, а і просто вижити в ринкових умовах, в першу чергу, залежить від ефективності управління наявними фінансовими ресурсами і здатності їх вигідно нарощувати.

Практика свідчить, що така значущість фінансових ресурсів обумовлена тим, що вони використовуються на всіх стадіях операційної діяльності підприємства і забезпечують та обслуговують інвестиційну та фінансову сфери діяльності.

Будучи значною мірою найбільш високоліквідними, фінансові ресурси насправді перетворюються в ключовий фактор ефективності виробництва і успіху підприємства взагалі. З погляду на вказане, управління фінансовими ресурсами являється одним із найважливіших факторів забезпечення із найважливіших факторів життєздатності і ефективності підприємства в нинішніх мінливих умовах господарювання. Це обумовлено тим, що управління фінансовими ресурсами вважається діяльністю, що спрямована на оптимізацію фінансового механізму підприємства, координування фінансових операцій, забезпечення їх впорядкування і точного «балансування» та є процесом управлінських дій у сфері формування та використання грошових коштів [8].

Основними етапами аналізу ефективності використання фінансових ресурсів в операційній діяльності підприємства є аналіз стану використання капіталу за попередній період, визначення майбутньої потреби у капіталі, відповідно до стратегії, оптимізація складу використовуваного капіталу за його видами, визначення цільових показників ефективності використання, забезпечення максимального залучення капіталу в операційний процес з мінімальними втратами його вартості, забезпечення умов прискорення обороту капіталу, вибір форми облікової політики по відображенню вартості капіталу [12].

Для підвищення ефективності формування та використання фінансових ресурсів у практичній діяльності автори рекомендують підприємствам дотримуватись певних методичних прийомів, а саме [12, 17]:

- здійснювати вибір джерел формування фінансових ресурсів, зокрема, методом ієрархій, відповідно до співвідношення критеріїв оцінки привабливості та локальних пріоритетів;
- аналізувати дохідність власного капіталу, наприклад, за системою інтегрального аналізу – моделями Du-Pont: першої модифікації (для оцінювання ефективності використання активів) і другої модифікації (для оцінювання ефективності власного капіталу). За цією методикою розрахунок дохідності здійснюється шляхом визначення факторів, що впливають на неї. Пропозиції і зусилля щодо підвищення ефективності управління повинні містити більш впливові фактори;
- прогнозувати динаміку факторів впливу на збільшення активу та пасиву балансу, що можливо за допомогою рівняння лінії тренду;
- впроваджувати системний аналіз, здійснюючи організаційне проектування й аналіз процесу управління формуванням та використанням фінансових ресурсів, шляхом створення багаторівневої функціональної IDEF-моделі з розробкою деталізованої програми формування та розвитку інформаційного забезпечення щодо матеріальних і грошових потоків бізнес-процесів;
- визначати необхідний (без надлишку) обсяг можливого кредитування, залежно від величини показника ліквідності та наявної короткострокової заборгованості;
- визначати граничний відсоток сплати за користування позичковим капіталом за допомогою ефекту фінансового левериджу, в залежності від коефіцієнта валової рентабельності активів (КВРА) % та співвідношення позикового та власного капіталу (ПК/ВК) % з урахуванням існуючого податкового коректора.

На момент оцінювання проведені авторами розрахунки засвідчили, що прийнятний відсоток сплати тим ближче до валової рентабельності активів, чим вище її рівень, особливо у разі досягнення фінансовим левериджем одиниці (див. табл.).

Таблиця Залежність відсотка сплати за користування кредитом від рівня валової рентабельності

Валова рентабельність активів (ВРА,%)	Фінансовий леверидж(ПК/ВК)	Відсоток сплати за користування кредитом(ВКр,%)	Відношення відсотка сплати до валової рентабельності активів (ВКр/ВРА, %)
18	0,5	15,3	85,0
	1,0	16,7	92,8
15	0,5	12,3	82,0
	1,0	13,7	91,3
10	0,5	7,3	73,0
	1,0	8,7	87,0
5	0,5	2,3	46,0
	1,0	3,7	74,0

Джерело: складено авторами за матеріалами [12, 18]

Як видно із табл. та з огляду на практичний досвід, при зниженні фінансової рентабельності власного капіталу з 18% до 5% і збереженні співвідношення позикового та власного капіталу на рівні 0,5 прийнятний відсоток сплати за кредит зменшується з 15,3% аж до 2,3%, тобто з 85% до 46% від проценту за кредит, відповідно, а при співвідношенні позикового та власного капіталу на рівні одиниці – значно

менше відрізняється від валової рентабельності активу і знижується з 16,7% до 3,7%, тобто з 92,8% до 74,0% від суми кредиту.

З наведеного вище, можна зробити висновки чим нижче фінансова рентабельність власного капіталу, тим нижче можливість генерувати прибуток і тим жорсткіших умов треба дотримуватись при кредитуванні - позичати гроші під значно нижчі відсотки, ніж сама валова рентабельність, а саме: можна брати кредит, нижчий на 54-27% при валовій рентабельності активів 5-10 %%, відповідно, при фінансовому левериджу на рівні 0,5. При оптимальній структурі капіталу ($\Phi_{\text{л}} = 1$) вказана різниця суттєво зменшується. Прийнятним процентом за кредит може бути нижчим на 26-13%, відповідно. Останнє обумовлено тим, що збільшується ризик несплати за кредит при погіршенні фінансових умов. Проте, при порівняно високій рентабельності активів (18-15%) та оптимальній структурі капіталу ($\Phi_{\text{л}} = 1$) процент за кредит може бути нижче від неї приблизно на 7-9%, відповідно.

Для досягнення і збереження економічної безпеки кожним підприємством потрібно зводити до можливого мінімуму розмір неліквідних оборотних засобів і наднормативних запасів. З цього витікає необхідність визначення оптимальної потреби в фінансових ресурсах для забезпечення їх ефективного формування та використання в майбутньому. Очевидно, спочатку треба визначити умови, при яких буде оптимізовано структуру капіталу, щоб мати в своєму розпорядженні достатньо фінансових ресурсів, і в той же час не накопичувати їх надлишків. Досягнення означених цілей можливо шляхом управління величиною ефекту фінансового левериджу у процесі визначення рентабельності власного капіталу при різних значеннях фінансового важеля. При цьому найбільш оптимальним буде таке співвідношення позикового і власного капіталу, за якого приріст чистої рентабельності власного капіталу та ефект фінансового левериджу будуть максимальними. У згаданому вище дослідженні авторами також доводиться, що оптимізувати структуру капіталу потрібно за критерієм його мінімальної вартості. У зв'язку з цим потрібно виконувати попереднє оцінювання співвідношення власного і позикового капіталу при різних варіантах залучення останнього і обирати варіанти за умови мінімальної середньозваженої вартості капіталу.

Згаданий у [3] напрямок покращення формування і використання фінансових ресурсів, шляхом впровадження заходів щодо вирівнювання й оптимізації вихідного грошового потоку та зростання обсягу чистого грошового потоку скоріше всього можна вважати не передумовою, а результатом удосконалення управління фінансовими ресурсами. Заслугує на увагу пропозиція з'єднати стратегічне мислення з конкретним планом, тому що це свідчитиме про реалізацію і правильність розробленої стратегії і дійсно дозволить досягти стабільного фінансування діяльності підприємства.

Але не завжди управління фінансовими ресурсами може забезпечити максимально бажані результати, такі, наприклад, як бути лідером на ринку, збільшувати обсяги виробництва, примножувати виторг від реалізації, знижувати собівартість і одночасно підвищувати рентабельність продукції та виробництва тощо. В такій непростій ситуації дуже важливим завданням є пошук обґрунтованих підходів. Для досягнення успіху на практиці повинні використовуватись ефективні методи управління фінансовими ресурсами, прийнятні для вітчизняних підприємств і спроможні розширити їх можливості щодо залучення і підвищення якості фінансових ресурсів.

Науковцями [1, 4, 5] розроблено класифікаційну схему поділу методів управління фінансовими ресурсами на традиційні та прогресивні. Відповідно до цієї класифікації, традиційні методи передбачають збільшення власного капіталу підприємства шляхом одержання ним внесків до статутного фонду від засновників та акціонерів, додаткового прибутку від господарської діяльності, податкових пільг та фінансової допомоги на безповоротній основі. А коли підприємство з метою збільшення обсягів власного капіталу розміщує на міжнародних фінансових ринках депозитарні розписки і похідні цінні папери та акції, то воно використовує додаткові можливості, застосовуючи, тим самим, прогресивні методи.

Аналогічно, збільшення позикового капіталу традиційно досягається при одержанні банківського і товарного кредиту та фінансової допомоги на зворотній основі. Але у сучасних умовах інтеграції з'явилась можливість збільшувати позичковий капітал більш прогресивно, а саме, розміщуючи корпоративні облігації підприємства на національному та міжнародних ринках, одержуючи вексельний комерційний кредит та здійснюючи операції «репо».

Крім того, прогресивні методи торкаються оптимізації структури активів шляхом дисконтування дебіторської заборгованості, застосування товаророзпорядчих цінних паперів та одержання основних засобів у лізинг.

Як прийшли до висновків [3, 4, 7], переваги вказаних прогресивних методів над традиційними полягають у пропозиції ними використовувати в управлінні особливі фінансові інструменти - цінні папери широкого функціонального складу, вирішувати принципово інше, більш вагоме в аспекті підвищення ефективності виробництва завдання оптимізації структури активів. Крім того, прогресивні методи призначені залучати фінансові ресурси не тільки на національному, а й на міжнародних фінансових ринках.

Висновки

Отже, в сучасних умовах господарювання України актуалізується проблема вдосконалення підходів до управління капіталом як перетвореної форми фінансових ресурсів. Ефективне функціонування всіх суб'єктів господарювання залежить від достатності фінансового забезпечення його господарської діяльності, правильного вибору способів та джерел мобілізації фінансових ресурсів та найбільш максимально ефективного їх використання. Саме фінансові ресурси забезпечують всім необхідним виробничу, наукову, інвестиційну та маркетингову діяльність, сприяючи не тільки їх ефективному функціонуванню, а й ефективності підприємництва в цілому. Успіх підприємницької діяльності безпосередньо залежить від якості фінансових ресурсів та раціональності їх використання. Від ефективності використання, формування і розподілу фінансових ресурсів залежить фінансова стійкість підприємства та прибутковість виробництва.

Підприємства повинні максимально використовувати переваги прогресивних методів управління, у тому числі для оптимізації структури капіталу, яка забезпечить підвищення рентабельності власного капіталу і ефективності використання всіх ресурсів підприємства, тим самим створить сприятливі умови його достатньої фінансової стійкості на майбутнє.

Abstract

The article clarifies the notion of financial resources as the totality of all available liquid assets and resources held by an enterprise intended to provide the continuity of expanded reproduction and fulfillment of obligations with a purpose for receiving profit. Reviewed some aspects of financial resources management, in particular, their effective formation. With the aim of increase the efficiency of formation and apply the financial resources of the enterprise, the authors recommend to choose the sources of formation the financial resources, in particular, by the method of hierarchies, in accordance with the ratio of criteria assessment of attractiveness and local priorities; to analyze the return on equity, to predict the dynamics of the factors influencing the increase of assets and liabilities of the balance sheet; to develop in the process of organizational design detailed programs involving the formation and development of information support on material and cash flows of business processes; to determine the required amount of possible lending, depending on the magnitude of the liquidity ratio and available short-term debt.

It was emphasize that the interest rate on the loan should be lower than the return on equity. The cheaper borrowing capital will give an opportunity to more profitable attracting of it, accordance with this loan, it is important for the enterprise to know the ratio of debt to equity. Exactly, it is important to determine the marginal interest rate on the use of borrowed capital through the effect of financial leverage, depending on the gross asset return ratio and the ratio of debt to equity considering the existing tax corrector. It is justified that, with a low return on equity, the interest rate on the loan should be almost twice as low.

The enterprises should employ the benefits of advanced management methods to optimize their capital structure, which will increase the return on equity and the efficiency apply of all resources of the enterprise and will create favorable conditions for its sufficient financial stability for the future.

Список літератури:

1. Бердар М.М. Впровадження прогресивних методів управління фінансовими ресурсами підприємств у зовнішньоекономічній діяльності / М. М. Бердар // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 5 (84). – С. 31- 36.
2. Бланк И.А. Управление формированием капитала. - Киев: «Ника-Центр», 2008. - 510 с.
3. Близнюк О.П., Горпиченко А.П. Класифікація джерел формування фінансових ресурсів підприємства / О.П. Близнюк, А.П. Горпиченко // Вісник Міжнародного Слов'янського університету. Серія «Економічні науки». – Том XV. – 2012. – № 2. – С. 54-56.
4. Богма О.С. Особливості управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств / О.С. Богма // Вісник запорізького національного університету. – 2012. – №1(3). – С. 195-199.
5. Ванькович Д. В. Удосконалення механізму реорганізації управління фінансовими ресурсами підприємств / Д. В. Ванькович // Фінанси України. – 2004. – № 9. – С. 112-117.
6. Глущенко В.В. и др. Финансово-кредитный механизм в условиях развития хозрасчета / В.В. Глущенко, В.Г. Новиков, М.Я. Коробов. –Харьков: Изд-во «Основа», 1990. – 176 с.
7. Григораш Т.Ф., Губенко Я.Я., Панич К.В. Формування джерел фінансових ресурсів підприємства та управління ними [Електронний ресурс] / Т.Ф. Григораш, Я.Я. Губенко, К.В. Панич // Молодий вчений. – № 11 (14). – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2014/11/11.pdf>.
8. Гудзь О.Є. Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств: Монографія / О.Є. Гудзь. – Київ: ННЦ ІАЕ, 2007. – 578 с.

9. Джерелейко С.Д. Управління фінансовими ресурсами промислових підприємств [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2010_1/156.pdf.
10. Козачок І.А. Формування та управління ефективним використанням фінансових ресурсів підприємства / І. А. Козачок // Гуманітарний вісник ЗДІА. – 2011. – № 47. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zgia.zp.ua/gazeta/VISNIK_47_277.pdf.
11. Леось О.Ю., Коваль І.С. Механізми формування фінансових ресурсів підприємств [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2013/2013_01\(16\)/17.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2013/2013_01(16)/17.pdf).
12. Малій О.Г. Фінансові ресурси підприємства: джерела формування та ефективність використання [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_137/27.pdf.
13. Рудченко І. В. Удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bsfa.edu.ua/files/konf/23022013/sekciya5/teza_litovska_fk_45.pdf.
14. Філімоненков О.М. Фінанси підприємств: навчальний посібник /О. М. Філімоненков. – Київ: МАУП, 2004. – 328 с.
15. Хрущ Н. В. Аналіз та оцінка рівня прибутковості фінансових ресурсів підприємства / Н.В. Хрущ // Економіст. – 2007. – № 7. – С.28-31.
16. Чупіс А.В., Корецький М. Х., Кашенко О. Л. Оцінка, аналіз, планування фінансового становища підприємства / А.В.Чупіс, М.Х. Корецький, О.Л. Кашенко. – Суми: Вид-во «Довкілля», 2001. – 404 с.
17. Телишевська Л.І., Голованова А.В., Яско Р.С. Засади формування та використання фінансових ресурсів підприємства / Л.І. Телишевська, А.В. Голованова, Р.С. Яско // Економіка. Фінанси. Право. – №5/1. – 2017. – С.24-27.
18. Телишевська Л.І., Майборода Т.А., Захарченко О.С. Аналіз методичних прийомів, доцільних в управлінні фінансовими ресурсами підприємства / Л.І. Телишевська, Т.А. Майборода, О.С. Захарченко. – Фінанси підприємств: проблеми теорії та практики: монографія. – Харків: АДВА, 2009. – С.38-80.

References:

1. Berdar, M. (2008). Implementation of progressive methods of managing the financial resources of enterprises in foreign economic activity. The formation of market relations in Ukraine. Ukraine: 5 (84), 31-36 [in Ukrainian].
2. Blank, I. (2008). Capital Management. Kyiv: "Nika-Center", 510 [in Russian].
3. Blyzniuk, O.P., Horpychenko, A.P. (2012). The classification of sources of formation financial resources of the enterprise. Bulletin of the International Slavic University. Economic Sciences Series. Volume XV, 2, 54-56 [in Ukrainian].
4. Bohma, O.S. (2012). Features of financial resources management of domestic enterprises. Bulletin of Zaporizhzhya National University. Zaporizhzhya, Ukraine: 1(3), 195-199 [in Ukrainian].
5. Vankovych, D.V. (2004). The improvement mechanism of reorganization the financial resources management of enterprises. Finance of Ukraine. Kyiv, Ukraine: 9, 112-117 [in Ukrainian].
6. Hlushchenko, V.V., Novykov, V.H., Korobov, M.Ya. (1990). Financial and credit mechanism in conditions of self-settlement development. Kharkiv, Ukraine: 176 [in Russian].
7. Hryhorash, T.F., Hubenko, Ya.Ya., Panych, K.B. (2014). The formation of sources of financial resources of the enterprise and management of them. Young scientist, 11 (4). Retrieved from: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2014/11/11.pdf> [in Ukrainian].
8. Hudz, O.Ie. (2007). The financial resources of agricultural enterprises: Monograph. Kyiv, Ukraine: National Science Center "Institute for Agricultural Economics", 578 [in Ukrainian].
9. Dzhereleiko, S.D. (2010). Management of financial resources of industrial enterprises. Retrieved from: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2010_1/156.pdf [in Ukrainian]
10. Kozachok, I.A. (2011). Formation and management of efficient apply of financial resources of the enterprise. Humanitarnyi visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii, 47. Retrieved from: www.zgia.zp.ua/gazeta/VISNIK_47_277.pdf [in Ukrainian].
11. Leos, O.Yu., Koval, I.S. (2013). Mechanisms of formation of financial resources of enterprises. Retrieved from: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2013/2013_01\(16\)/17.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2013/2013_01(16)/17.pdf) [in Ukrainian].
12. Malii, O.H. (2013). The financial resources of enterprise: sources of formation and efficiency of apply. Retrieved from: http://khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_137/27.pdf [in Ukrainian].
13. Rudchenko, I.V. (2013). Improvement of the mechanism of management of financial resources of the enterprise. Retrieved from: http://www.bsfa.edu.ua/files/konf/23022013/sekciya5/teza_litovska_fk_45.pdf [in Ukrainian].
14. Filimonenkov, O.M. (2004). Finance enterprises: tutorial. Kyiv, Ukraine: International Academy of Personnel Management, 328 [in Ukrainian].

15. Khrushch, N.V. (2007). Analysis and assessment of profitability of financial resources of the enterprise. *Ekonomist*, 7, 28-31 [in Ukrainian].
16. Chupis, A.V., Koretskyi, M.Kh., Kashenko, O.L. (2001). Assessment, analysis, planning of financial position of the enterprise. Sumy, Ukraine: Dovkillia, 404 [in Ukrainian].
17. Telyshevska, L.I., Holovanova, A.V., Yasko, R.S. (2017). Principles of formation and apply of financial resources of the enterprise. *Ekonomika. Finansy. Pravo*, 5/1, 24-27 [in Ukrainian].
18. Telyshevska, L.I., Maiboroda, T.A., Zakharchenko, O.S. (2009). Analysis of methodical techniques that are appropriate in managing the financial resources of the enterprise. Kharkiv, Ukraine: AdvA, 38-80 [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Телишевська Л. І. Передумови підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства / Л. І. Телишевська, К. Б. Гранько // *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. – 2019. – № 3 (9). – С. 129-135. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/ejoru/2019/No3/129.pdf>.
DOI: 10.5281/zenodo.3813202

Reference a Journal Article:

Telishetskaya L. I. The prerequisites for improving the efficiency of financial resources management of the enterprise / L. I. Telishetskaya, K. B. Hranko // *Economic journal Odessa polytechnic university*. – 2019. – № 3(9). – С. 129-135. – Retrieved from <https://economics.opu.ua/ejoru/2019/No3/129.pdf>.
DOI: 10.5281/zenodo.3813202

